

- N.B.:** 1) All questions are compulsory.
2) Internal options are mentioned.
3) Figures to the right indicate marks.

Q.1 a) Explain in detail the various characteristics of 'Human Rights.' [6]

OR

a) How fundamental rights differ from non fundamental rights. [6]

b) Define 'Scientific knowledge' and discuss the characteristics of 'Scientific knowledge'. [8]

OR

b) Distinguish between 'Science and Religion.' [8]

Q.2 a) Bring out the functions and power of SHRC. [6]

OR

a) State the provision of POTA. [6]

b) Explain the contributions of Einstein in the field of physics. [6]

OR

b) Define Technology show how science and technology are related. [6]

Q.3 a) What is the 'right to Liberty?' [6]

OR

a) Discuss the role of NGOs in the healthy functioning of democracy. [6]

b) Define Science and discuss the salient features of science. [6]

OR

b) Bring out Newton's contribution to the field of Physics. [6]

Q.4 Write a note on.

a) Narmada Bacchav Andolan

OR

a) NHRC

b) How Science is related with philosophy? [6]

OR

b) Write a note on laws protecting children in India. [6]

- सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य.
 २. आंतरिम पर्याय मांडले आहेत.
 ३. उजवीकडील अंक गुण दर्शवतात.
 ४. मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

प्र.१ अ) मानवी हक्कांची विविध लक्षणे साकल्याने स्पष्ट करा. (६)

किंवा

अ) 'मूलभूत हक्क' हे अमूलभूत हक्कांपेक्षा कसे निराळे ठरतात. (६)

ब) शास्त्रीय ज्ञानाची व्याख्या करून त्याच्या लक्षणांची चर्चा करा. (६)

किंवा

ब) विज्ञान व धर्मांमधील भेद स्पष्ट करा. (६)

प्र.२ अ) 'राज्य मानवी हक्क' आयोगाची कार्ये व अधिकार स्पष्ट करा. (६)

किंवा

अ) 'पोटा' कायद्यामधील तरतूदी मांडा. (६)

ब) आइनस्टाइनचे भौतिकशास्त्रामधील योगदान स्पष्ट करा. (६)

किंवा

ब) तंत्रज्ञानाची व्याख्या करून विज्ञान व तंत्रज्ञानामधील संबंध दर्शवा. (६)

प्र.३ अ) 'स्वातंत्र्य हक्क' म्हणजे नेमके काय? (६)

किंवा

अ) लोकतंत्र सक्षमीकरणामधील सेवाभावी (अशासकीय) नेमकी कोणती भूमिका बजावतात? (६)

ब) विज्ञानाची व्याख्या करून, विज्ञानाच्या प्रमुख लक्षणांची चर्चा करा. (६)

किंवा

ब) भौतिकशास्त्रामधील न्यूटनचे योगदान उलगडून दाखवा. (६)

प्र.४ टिपा लिहा.

अ) नर्मदा व भाव आंदोलन (६)

किंवा

अ) राष्ट्रीय मानवी हक्क आयोग (६)

ब) विज्ञानात ज्ञानाशी कसे जोडले आहे? (६)

किंवा

ब) बालहक्कांचे रक्षण करणारे भारतीय कायदे कोणते? (६)

* * * * *